

Olof Palme: Tal om Nelson Mandela på ANC-galan 1985

Talare

Olof Palme
F.d. Sveriges statsminister

Datum

30 november 1985

Omständigheter

Tal på ANC-galan i Scandinavium, Göteborg.

- 1 Det var viktigt för mig att få komma hit, av tre skäl.

Jag känner en man som heter [Andimba] Toivo ya Toivo. Honom stoppade
dom i fängelse i mars, 1966. Dom satte honom på Robben Island, utanför
5 Sydafrikas kust. Han släpptes i april 1984, efter 18 år, varav flera år i ensamcell.
Hans brott var att han var svart. Jag talade mycket med honom hur det var. Jag
talade mycket med honom om hans kamrat i fängelset, Nelson Mandela.

- 10 Nelson Mandela erbjöds också att bli fri från Robben Island, där han suttit
sedan 1964. Men Nelson Mandela har sagt nej, för han har sagt: ”Jag vill inte bli
fri på de vitas villkor, jag vill bli fri på mina egna villkor, och de svartas villkor.”
Och sådana människor kan man aldrig kuva.

- 15 Ikväll, klockan nio, så sa dem på nyheterna att Nelson Mandela har fått det så
kallade Tredje världs-priset, det finaste fredspris man kan få – näst efter
Nobelpriset.

Jag tyckte det var viktigt att komma hit och säga tillsammans med er: Frige
Nelson Mandela, och frige de politiska fångarna i Sydafrika.

- 20 Det andra skälet att jag tyckte det var viktigt det är att det är fråga om att ta
ansvar. När jag var 20 år för länge sedan, och Apartheid var nytt, då ordnade jag
och några kompisar blodgivning till förmån för några svarta studerande som
blivit utkastade ur skolan. Det var rätt segt – men vi fick ihop 1000 kronor, eller
25 kanske 2000, och vi hjälpte några stycken. Och det var mitt livs första politiska
aktion.

Men sen dess har det här systemet bara förvärrats. Men idag finns det ju en helt annan kraft, och ett helt annat ansvar hos ungdomsgenerationen. Och kom ihåg
30 att Apartheidsystemet finns bara därför att det får stöd utifrån. Och om det stödet undanlyfts, och förbyts i ett motstånd, då kan icke Apartheid bestå. Om världens ungdom bestämmer sig för att Apartheid ska bort – då kommer Aptertheid att försvinna – och det är ert ansvar!

35 Och det tredje skälet att jag tycker det är viktigt är det här. Vi har stött ANC i många år, i över 20 år, och vi fortsätter det stödet. Men nu har förhållandena i Sydafrika förvärrats, och dessutom känner vi oss inspirerade av er aktion. Så därför beslöt regeringen igår att satsa 5 miljoner extra på stödet direkt till ANC och deras humanitära arbete.

40

Och så får vi jobba var och en på sitt sätt. Och vi har ett gemensamt ansvar. Och vi kan tillsammans säga: Frige Nelson Mandela! Upphäv undantagstillståndet! Avskaffa Apartheid! Ge frihet åt Afrika!

45 Tack ska ni ha!

Taggar

1980-tal, 1985, Man, Politiska tal, Socialdemokraterna

50 **URI**

<https://www.svenskatal.se/tale/olof-palme-tal-om-nelson-mandela-pa-anc-galan-1985>

55

60

65